

Letnja vsak četrtak
in valja s poštno
trod in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
ga cele leta K 4.—
in pol leta „ 2.—
in četrt leta „ 1.—

Letočnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroske
ulice št. 6. List se
pošilja do odpovedi.

Politični kateh. in
gospodarski listi do-
birajo list brez po-
sredne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poznamo tudi do-
bo v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Notkopist se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za označila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 51.

V Mariboru, dne 18. decembra 1902.

Tečaj XXXVI.

„Proč od Gradca!“

Ne vemo, koliko let že kličemo spodnje-
štajerski Slovenci »Proč od Gradca!« V pri-
jateljskih družbah, v katerih se politizira, na
političnih zborovanjih, v spodnještajerskih
slovenskih listih, povsodi se sliši klic »Proč
od Gradca!«

Kaj hočemo s tem klicem izraziti?
»Štajerci« pripoveduje svojim lahkovernim
čitateljem, da se hočemo ločiti popolnoma
od Štajerske ter priklopiti Kranjski. Čeravno
to ni res, mu vendar mnogi verjamejo. Drugi
menijo, da hočemo postati popolnoma samo-
stalni na Spodnjem Štajerskem ter docela ne-
odvisni od Gradca; da dobimo svojega na-
mestnika, svoj deželni zbor itd. Tudi to je
krivo naziranje, a vendar se nahajajo ljudje,
ki mislijo kaj takega ali jedakega.

Kdo je kriv, da so nekateri velevažni
politični pojmi med spodnještajerskim ljud-
stvom tako nejasni? Slovenski časniki si
lahko umijemo roke, ker nismo nič krivi.
Nam se itak rado očita, da preveč storimo
na svojo roko. Kjer so zdrave razmere v
politiki, je tako očitano, da časniki postop-
ajo samovlastno, vsega uvaževanja vredno.
Pri nas pa niso zdrave razmere. Drugod
delajo državni in deželni poslanci politiko,
časniki pa jih podpirajo ter pridobivajo pri-
stašev njihovim nazorom. Pri nas pa je na-
robe. Časniki morajo poslance večinoma le
rivati in suvati naprej, da sploh kaj storijo,
in da se ogrejejo za kako idejo.

Zakaj pa vlada na Spodnjem Štajerskem
taka nezadovoljnost s celotno našo spodnje-

štajersko politiko? Slovenci dobro vemo,
kaj nam manjka, kaj nam je treba zahte-
vati, a nimamo nikogar, ki bi načrtoma,
z železno doslednostjo naše zahteve vsaj
skušal obistiniti. Kakor ponočne lučice
nad mokrotnimi travniki, prikazujejo se in
izginevajo naše politične zahteve, a Slovenci
stojimo naokrog s prekrizanimi rokami ter jih
opazujemo. To je sicer najbolj udobna poli-
tika, a našim razmeram ni prikladna. Ako
bi naši časniki čakali na poslance, da nji-
hove misli in načrte razkladajo čitateljem,
potem bi morali mnogokrat prazni iziti.

Tako je tudi s klicem »Proč od Gradca!«
Naši voditelji še sploh niso ničesar storili,
da se uveljavi naša zahteva »Proč od Gradca!«
Še več! Niti tega niso storili, da bi dali
klicu »Proč od Gradca!« sploh kak konkreten
izraz! Namreč, da bi rekli, mi zahtevamo
na pr. ločitev deželnega šolskega sveta, lo-
čitev kmetijske družbe in razširjanje druž-
benih pravic itd. Letos ob času deželno-
zbornih volitev se je izdal oklic na volilce.
Tam se slika s svetlimi barvami vse sov-
raštvo Nemcev proti nam, a nazadnje, ko
bi bilo treba krepko zaklicati »Proč od
Gradca!« ter povedati, kaj s tem klicem
zahtevamo, pa hodi volivni oklic okoli te
zahteve, kakor mačka okoli vroče kaše.

V zadevi »Proč od Gradca!« treba je
tudi med nami Slovenci večje jasnosti. Ali
je ta klic samo izraz naše nevolje proti
nemškemu ravnanju z nami, dobro, potem
se naj to jasno pove in potem tudi poslan-
cem glede njihovega mirnega zadržanja
nimamo ničesar očitati. Ali pa je ta klic

več, kakor izraz nevolje proti nemskim
krivicam, — potem pa je treba tudi to
jasno povedati pred ljudstvom, mu podati
načrt za uresničenje ločitve od Gradca
ter storiti vse, da se načrt tudi uresniči.

Nam pomeni »Proč od Gradca!« več
nego izraz nevolje. Nič ni na Sp. Štajerskem
bolj potrebno nego narodnostni mir. Tega
pa ne bomo dosegli, dokler ne postanemo
na Spodnjem Štajerskem sami svoji gospo-
darji. Kako se naj to doseže, dolžnost o
tem premišljevali in za to delati imajo
predvsem naši poslanci. Če pa kdo svoje
dolžnosti ne pozna, treba ga je poklicati na
odgovor. Nehajmo z mevžastim postopanjem,
začnimo z odločno delavnostjo po premi-
šljenem načrtu! Zadnji čas je!

Kar smo zapisali, — med nami Štajerci
je treba vedno povedati, skozi kakšna očala
se naj pogledajo te ali one besede — ni
izraz klerikalizma, ne liberalizma, ampak
izraz brezobzirne, radikalne politike. In v
tej, tako se tolažimo, še dosedaj živimo [v
bratski slogi. Složno torej naprej!

Državni zbor.

Dunaj, 16. decembra 1902.

Državni dohodki za l. 1903.

1. Zemljiški davek je proračunjen na
54.000.000 K; 2. Hišni davek je proračunjen
na 75.206.250 K; 3. 5% davek od zneska,
katerega bi imela plačevati poslopja, ki so
davka prosta 6.954.000 K; 4. Dozdajšnji pri-

Listek.

Stari sodnik.

Hrvaški spisal D. Trstenjak. — Posloven. B. Flegerič.

Sedi sodnik v sodišču, pred njim je od-
prta knjiga, a v roki čislo. Brada mu je se-
gala do pasa, a čurak *) ogolodan. Deset let
je minolo, kar se nikdo ni tožil in pred njega
prišel, pa on živi tiho in mirno, moli Boga
in njemu se klanja, uči se iz modrih knjig,
kakor da je svetnik a ne sodnik.

Tako mi začne pripovedovati neki večer
stari Bošnjak Kerim, pa nadaljuje: »Kukavno
(siromaško) mu je življenje, rekli bi današnji
ljudje, toda pravično, mirno in zadovoljno.
Kadar te pogleda, kakor da te greje blago
solnce, a kadar ti njega gledaš, vsa se ti
duša ogreje. Saj veš tudi sam, kaka je mi-
lina gledati in poslušati dobre ljudi. Solnce
nagne na počitek, a sodnik iz sodišča pokupi
hlebec kruha, stisne ga pod pazduho in ide
domov. Prišedši pred ulična vrata, potrka in
javi se sodnica, zvesta žena njegova. »Kdo
je božji?«

»Jaz sem, sreča moja«, odgovori sodnik.
Stara vrata se odpro, a žena ugledava

hlebec, pogleda drugo bolj živo v oči pa začne
vsa v brigi: »Odkod imaš hlebec?«

»Kupil sem ga, duša moja. Tu imaš.«

»Ga nisi li vzel za mito?«

»Zaslужil sem dragost moja, zaslužil sem
ga posteno!«

»Naj bo blagoslovljen! Hajdi, hajdi, drug
moj, da večerjava!«

Večerjala sta suhi hlebci sladko in mirno.
Tako so jima tekli mirni in srečni dnevi,
toda nekoč je volk zaklal nekemu človeku
vola težaka. Rekli so mu, naj toži volka, a
revez hup, cup, pa pred sodnika.

»Kaj hočeš, ti črno?« vpraša sodnik.

Človek mu je vse povedal, kako je bilo,
a on napiše pismo, pokliče slugo, da je od-
nese v šumo, a tožitelju odgovori: »Čakaj,
dete moje!«

Sluga vrže v šumo poziv in zakriči:
»Šuma, pošlji volka pred sod, ker je užalil
revez!«

Vračajoč se sluga v sodišče, ogleda se,
in volk ide neprestano za njim. Pride volk
v sodišče, a sodnik presodi: »Pojdi, volk, s
tem dobrim človekom, vzemi jarem na svoj
vrat in zameni vola, katerega si zaklal.«

Volk posluša pravičnega sodnika na tem
pravičnem potu, pa začne orati z volom
kakor z bratom svojim. Tolika je sila v
sodnijski pravdi!

Šel je Turek v Meko, v sveto mesto in
na tem potu mu je pala mošnja denarja v
morje. Odide v sodišče, da se toži, a sodnik
zapove morju, in ono izvrže mošnjo.

Od one dobe začel se je svet tožariti.
Pride človek k sodniku in ga poprosi, da mu
najde izgubljeni denar, toda sodnik reče
tožno:

»Ne morem ti pomoči, sinko! Imam jaz
drugo ženo, katera mi govori: Sodi, ukradi
in prinesi! Obsodil sem jaz po njeni pameti
ter zavalil sebi in tebi kamen v torbo.«

Od one dobe niso bili obsojenci zado-
voljni ni z najpravičnejšo sodbo.

Sodnik se loči od žene, skesa se zbog
grehov svojih, a na smrtni postelji reče pri-
jateljem: »Dobro delo so najlepša molitev.«

Končal pa je svoje življenje s to-le arab-
sko prislovico: »Bolje je en dan pravično
soditi, nego šestdeset dni Boga moliti. To
povejte deci svoji.«

Mihčeva tajnost.

Poslovenil Starološki.

»Tako«, je dejal župan neke male vasi
občinskemu slugi, »tukaj je naznanilo. Jutri
okolu petih popoldne se peljejo milostljivi
škof skozi našo vas. Vse hiše morajo biti

*) Čurak — s krznom vbrobljena in podstavljena
suknja.